

ad §§ 9, 10 og 11.

Giver os ikke Anledning til særlige Bemærkninger.

Under Hensyn til foranstaaende maa vi herefter fraraade, at det foreliggende Lovforslag gennemføres. Derimod vil vi indenfor de af os skitserede Rammer være villige til at arbejde for saadanne Ændringer i de nugældende Bestemmelser, som Forholdenes Udvikling maatte have nødvendiggjort, og vi maa absolut fastholde, at det vil være yderst uheldigt, om vi nu gav os til at indføre en meget kostbar Lovgivning, der ikke er paakrævet, og som er uden Sidestykke i de Lande, hvis Forhold har Betydning for os.

At Arbejdsgivernes Repræsentanter i Washington gik med til den nævnte Vedtagelse, er forsaavidt uden Betydning, som den Tiltrædelse skete under Forudsætning af, at de vedtagne Bestemmelser blev gennemførte overalt. Da dette paa ingen Maade kan siges at være sket, er saaledes Forudsætningen for Arbejdsgiverrepræsentanternes Tilslutning bristet.

Naar der i Lovforslaget foreslaas en almindelig Statsunderstøttelse, forekommer dette os særlig uheldigt — ikke alene fordi der herved paaføres Staten en meget betydelig Udgift (alene for de i Handel og Industri beskæftigede Kvinder kan der blive Tale om opimod 1 Mill. Understøttelsesdage), men navnlig fordi man herved skaber en ny Kategori af statsunderstøttede og gaar bort fra den Idé, der bør ligge til Grund for den sociale Lovgivning, nemlig Forsikringstanken.

Understøttelse fører til Ansvarsløshed og Misbrug og virker demoraliserende for den, der modtager Understøttelsen. Forsikringen giver derimod den paagældende en Ret og fører til en sund ansvarsbevidst Økonomi baade for den enkelte og for Samfundet.

I Tilknytning til foranstaaende Bemærkninger ønsker *H. Langkjær* at forbeholde sig Muligheden af overfor kommende Rigsdagsudvalg senere at fremkomme med Oplysninger og knytte yderligere Bemærkninger til paagældende Lovforslag, og *A. Wildt* ønsker at fremhæve Ønskeligheden af en indgaaende Drøftelse af Forsikringstankens Anvendelse paa Spørgsmaalet om Kvinders Understøttelse før og efter Nedkomsten, saaledes som denne Tanke er udformet i den af *V. L. Faber m. fl.* fremsatte Mindretals-Udtalelse.

Et Mindretal, bestaaende af *K. L. E. Jensen*, ønsker med Hensyn til Lovforslaget at udtale følgende: Jeg maa principielt udtale mig imod, at den eventuelle Lov kommer til at omfatte Handelsvirksomheder, idet det nemlig er min Overbevisning, at det praktiske Liv ogsaa i Fremtiden — som man sikkert maa sige, at det hidtil har været Tilfældet — vil vide uden Love paa det paagældende Omraade, paa en for alle Parter fyldestgørende Maade, at løse de Vanskeligheder, der opstaar derved, at de i Handelsvirksomheder ansatte Kvinder, der skal barsle, midlertidigt maa opgive deres Arbejde.

Antallet af saadanne paa Handelskontorer, i Butikker eller paa Lagre ansatte Kvinder er nemlig saare ringe, og hvor Tilfælde er forekommet, har de erfaringsmæssigt oftest løst sig saaledes, at den gravide Kvinde i 5. eller 6. Maaned af Svangerskabsperioden selv har opsagt sin Stilling til Fratrædelse inden det Tidspunkt, hvor hendes forandrede Udseende voldte hende Vanskeligheder, enten i Udførelsen af hendes Ger-ning eller i den daglige Færden mellem mandlige eller kvindelige Kolleger.

I Tilfælde hvor den paagældende Kvinde efter endt Barsel atter har ønsket at indtræde i sin Plads, har det, naar vedkommende iøvrigt har været flink, været *almindelig Coutume* at yde hende fuld Løn i hele den Tid, hun er borte fra sin Virksomhed.

En Indførelse af en Handelsvirksomheder omfattende Lov, som den paatænkte, vil derhos sikkert medføre den for de kvindelige Medhjælpere i Almindelighed uheldige Konsekvens, at den sædvanlige Engageringsbestemmelse med en Opsigelsesfrist af 3 Maaneder forandres til 1 Maaned.

Med Hensyn til selve det fremsatte Forslag kan jeg rent subsidiært slutte mig til de i Betænkningen anførte Udtalelser af d'Herrer *Langkjær*, *Otto Meyer*, *Clarus J. Olsen* og *H. P. Prior*. Jeg vil dog ikke undlade særlig at fremhæve følgende Punkter:

Bestemmelsen om de 12 eventuelt 15 Ugers Barselhvile vil i højere Grad end for Virksomheder indenfor Haandværk og Industri virke generende for Handelsvirksomheder, hvor den enkelte Medhjælperes Færdighed i Udførelsen af sit specielle Arbejde, selv om dette ikke kræver særlige Evner, oftest er opnaaet gennem en fleraarig Virken indenfor vedkommende Forretning, og først gennem kortere eller længere Tids Forløb overhovedet kan udføres tilfredsstillende, og en Vakance saaledes meget vanskeligt udfyldes.